

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.

Fylke: Hordaland

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Hais

Emne: Transport av hoi

Bygdelag: Fastlandssida

Oppskr. av: Martin Tønnes, (f. 2/6 1879). Gard: Tønnes, store

(adresse): Tønnes brevkäms pr. Bergen, G.nr. 83 Br.nr. 15.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Hd. 1.

Det var vanleg fjorr i tidi å slå sümme stadar i utmarki, der det vaks noko lite slåande gras. Etter 1870-80-åri vart det då etter kvart meir og meir slått med dette.

På hussmannsplassarne helt skiteken seg noko lengre enn på dei vanlege gardsbreki. Der dei ikkje hadde hest var dei høiet heim på ryggen. Brøksmåten var mykje eins både hjå plassmannen og gardmannen.

Hd. 2.

På brøk utan hest var det vanlege å hese høiet på ryggen og se solis framleis

Til hese var ein fjorr vanleg grasel på ei høibåra (sjå fig. 1.), no lern,ar ein det mykje til hese med ein gappel, ein det ikkje ligg allfor langt iunda. Elles brøkte ein også stundom fjorr, særlig i kaldande trossing, å draa grasel fram til hese på bjørkegreina, å slo draa, som dei kalla det.

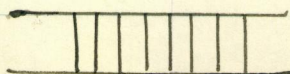

Fig. 1.

2
- Ei hoiþóra (túrlhói) er vanleg þá 7-8 fengur
þom ein laquis legg þá fozgt með stor kúnde,
so þóra ikkje skall verða skeiv. Þóran er
alltid ^{þrygt} þess skúlda. Þen þom kjál, þá til
með reisingi skund oftast framom og
dreg i fozgt. En þóra úvanleg þing
gþing þan drý þokom og lóftir únder þóra
með reisingi.

Nár ein rúllar grasit eller hóiel með
eþer þrotkúnde þeingar, set ein sey
gþime þá endu og skúbbar til vella
með þeina til ein foz þó þá ofid.

Alle i husstandu, þei yngre þovel þom
eldre, þit vera með i hóibúni so þaut
þei þerre er gote þer til.

Lóipstrong er i þruk þá eukelle gæstar,
men stor gamalt er þette transportmíðle
þer omþring ikkje.

Nár ein þýs eller kál millom þils
standande einu om þimareu þrúkar
ein ofta ei þjipa til á þera grasit inn til
þei i.

Ad. 3.

I gamalt þid þadde ein i regulu ei
iþlota eller þor standande þá þei þengst
þúrliggjande þeingar or þrúket.

Og hóiel þá þesse þódom drý ein
þá gþime þeim þá þráfivell om vink-
ruu eller þor þet þeim þá rýggju om
væru eþer þom þet kúnde þóva sey.

Ad. 4.

3

På gørdar med best brúkar ein vanleg
ei tr kjúla hóivoyu (langda på hoy 2,70 og
breidd 1,25 m. - bommar ikkje rekna med),
eller i bratt lunde ein tístok slede (l. 2,30 m.,
h. 90-100 cm.)

Fjór feugde ein allid hóit på lossit
med stor smóttuskap - all mätte tekast
med; no lesst ein vanleg hóit på med
gaffel og har ein mann eller ei kvinna
lossit til á knúttu det saman.

På ein vanleg voyuloss gjeng um hoy 3 bírar.
Lossit festur ein til voyu eller sledu med
gjirdu hoy (gjöringahoy), eller ei hóitong
(sjá fig. 2).

Hovaldi (hoveld, ei hovel) til gjirdu-
hoyt er gjornu noku stórr og solidare
laga enn til bírahoyt.

Av hoy hadde me vanleg fjór to slóks:
basthoy og kals hoy - det sistnemde var
Avindur av hamur.

Ad. 5.

Ved fellsslátt delte dei hóit millom
bey i bírar. Elles var skikken slátt, at på
súma Reigar hadde ein rettu til sláttu
og ein annan til skoyu.

Fig. 2.